

Status
Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
7 februari 2023

Eindtermijn
7 februari 2023

Onderwerp

Brief dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren

Advies

1. Vast te stellen de brief van GS aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie waarin wordt verklaard dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het besluit van Gedeputeerde Staten zich mede in te zetten om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren.
3. Te bepalen dat de documenten behorende bij het besluit onder adviespunten 1 en 2 op grond van artikel 3, onder c van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017, niet actief openbaar wordt gemaakt totdat het overdrachtsmoment heeft plaatsgevonden, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstoring voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, om de brief van GS tijdens het feestelijke moment op 10 maart 2023 te overhandigen aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de brief aan de Alliantie te verhelderen dat het voor PZH met name gaat om de forten en dat deze op de ruimtelijke puzzel komen te staan;
- Een brief aan Provinciale Staten toe te voegen waarbij de brief aan de Stuurgroep Alliantie Zuidwaterlinie ter informatie wordt aangeboden met hierin opgenomen de opmerking t.a.v. de forten.

Bijlagen

1. Brief van GS aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie waarin wordt verklaard dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren.

2. Machtiging van de CdK aan mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, om de brief van GS waarin wordt verklaard dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren, tijdens het feestelijk moment op 10 maart 2023 te overhandigen aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie.

1 Toelichting voor het College

De Zuiderwaterlinie is de oudste, langste en meest gebruikte waterlinie van Nederland. Zij loopt van Bergen op Zoom tot Grave. De linie verbindt feitelijk elf Brabantse vestingsteden, één Zeeuwse en is ook herkenbaar in Zuid-Holland en Gelderland. De Zuiderwaterlinie bestaat uit vijf stellingen, elk met hun eigen karakter en kenmerken:

1. West Brabantse Waterlinie; Bakermat van inundatie
2. Stelling van Willemstad; Forten rond het open water
3. Stelling Breda - Geertruidenberg; Linies en schansen
4. Stelling 's-Hertogenbosch - Heusden; Bekroonde vestingsteden en ommelanden
5. Stelling Grave - Ravenstein; Strijd met en tegen de Maas.

De Stelling van Willemstad (historische benaming: Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak) beslaat twee provincies (Noord-Brabant en Zuid-Holland) en drie gemeenten (Moerdijk, Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee).

In Zuid-Holland maken de forten Prins Frederik in Ooltgensplaat, gemeente Goeree-Overflakkee, en Buitensluis in Numansdorp, gemeente Hoeksche Waard, deel uit van de Stelling van Willemstad. Beide forten worden op dit moment gerestaureerd en krijgen op de kortere termijn een aantrekkelijke educatieve, recreatieve en toeristische functie waardoor beide toegankelijk worden voor het grote publiek. In de provincie Noord-Brabant maken twee vestingen en 3 forten onderdeel uit van de Stelling.

De Stelling van Willemstad is ingesteld met de Vestingwet van 1874. De Stelling heeft inmiddels zijn militaire functie verloren, maar de cultuurhistorische waarde van de Stelling is groot.

Op basis van de bij dit voorstel gevoegde brief van GS aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie verklaart de provincie Zuid-Holland zich mede in te zetten om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren. Zulks voor de periode van 10 maart 2023 tot en met 31 december 2024, met de intentie deze periode te verlengen tot en met 31 december 2029.

Door deze brief wordt er invulling gegeven aan de kansen die binnen het gebied van de Stelling liggen. De historische samenhang wordt benadrukt en het toeristisch-recreatieve potentieel van de Stelling kan beter worden benut. Toeristisch en recreatief bezoek vormen samen een prachtig podium om de verhalen uit te dragen en breed bekend te maken. Uiteindelijk is het doel het aantal bezoekers per locatie te verhogen door de Stelling herkenbaar, bereikbaar en beleefbaar te maken met aandacht voor het duurzaam zichtbaar maken van het verleden in het heden.

Door actief deel te nemen aan de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie is de provincie onderdeel van de linie en wordt er geprofiteerd van de publiciteit op koepelniveau. Hierdoor wordt het bereik van de promotie van de Stelling van Willemstad vergroot, zowel op provinciaal, nationaal als internationaal niveau. Door deelname

maakt de provincie onderdeel uit van een groter (Europees) netwerk dat net als de provincie de ambitie heeft om de Zuiderwaterlinie beter bereikbaar en beleefbaar te maken, in samenhang met de verschillende actuele opgaves zoals klimaat, natuur en landschap.

Binnen de erfgoedlijn Historisch Haringvliet staat het verhaal centraal van 'het leven tussen en met het water als vriend en vijand'. In het ambitiedocument van de erfgoedlijn Historisch Haringvliet zijn de waterlinies - waaronder de Stelling van Willemstad - als prioritair thema benoemd. De erfgoedlijn Historisch Haringvliet heeft tijdens haar vergadering van 14 december 2022 unaniem ingestemd met het voorstel om zich mede in te zetten om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren.

De gemeenten Goeree-Overflakkee en Hoeksche Waard zijn voornemens om de samenwerking met de partners van de Alliantie Zuiderwaterlinie aan te gaan.

De brief van GS wordt op 10 maart 2023 overhandigd aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie ten overstaan van de samenwerkende partners van de Alliantie Zuiderwaterlinie, te weten:

- Gemeente Tholen (provincie Zeeland).
- Gemeenten Heumen en Maasdriel (provincie Gelderland).
- Gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Moerdijk, Geertruidenberg, Drimmelen, Oosterhout, Breda, Waalwijk, Heusden, Vught, Sint-Michielsgestel, Oss, Maashorst, 's-Hertogenbosch en Land van Cuijk (provincie Noord-Brabant).
- Provincie Noord-Brabant.
- Noord-Brabantse Waterschapsbond en de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel, Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB, Vereniging Nederlandse Vestingsteden, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Erfgoed Brabant, Kunstloc, Visit Brabant, Landelijk Fietsplatform, de Koninklijke Nederlandsche Automobiël Club (KNAC), Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN), Dutch School of landscape, Hogeschool Van Hall Larenstein, Hogere Agrarisch School (HAS green academy), Wageningen Universiteit, Academie van Bouwkunst Amsterdam en Technische Universiteit Delft, Breda University of Applied Sciences (BUAS), Tilburg University, Technische Universiteit Eindhoven, LDE Center for Global Heritage & Development en het Kenniscentrum Waterlinies

Met de gemeente Roosendaal en de provincies Gelderland en Zeeland worden gesprekken voorbereid over aansluiting bij de Alliantie Zuiderwaterlinie.

De Alliantie zit in het bestuur van Efforts, het Europese netwerk voor vestingsteden, forten en verdedigingslinies.

De machtiging van de Commissaris van de Koning aan mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, is bedoeld om tijdens het feestelijk moment op 10 maart 2023 de brief van GS aan de voorzitter van de Alliantie Zuiderwaterlinie te overhandigen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 25.000,00 in 2023 en in 2024
Programma	: Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland
	Beleidsdoel: 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De financiële bijdrage van de provincie aan de Alliantie Zuiderwaterlinie van € 25.000 per jaar wordt als volgt gefinancierd: in 2023 via een opdracht vanuit het budget toerisme en in 2024 via een opdracht vanuit het budget erfgoedlijnen.

De bijdrage is bedoeld voor de medefinanciering van het meerjaren overkoepelende uitvoeringsprogramma, de zgn. Linieplanner, van de Alliantie Zuiderwaterlinie.

De Linieplanner 2.0 heeft een looptijd tot en met 2024. Per jaar is een budget nodig van in totaal €500.000 voor de vijf stellingen. De Linieplanner 2.0. voor de Stelling van Willemstad ad €100.000 wordt als volgt gefinancierd:

- 25% door de provincie Noord-Brabant €25.000;
- 25% voor de provincie Zuid-Holland €25.000;
- 50% door de drie gemeenten: Moerdijk €20.000; Goeree-Overflakkee €15.000 en Hoeksche Waard €15.000.

Het te besteden budget wordt jaarlijks gezamenlijk vastgesteld op basis van de Linieplanner en evaluaties in het Programmteam en Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie.

Juridisch kader

De brief van GS waarin wordt verklaard dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren, wordt afgegeven aan de Alliantie Zuiderwaterlinie waarin ruim 40 partners samenwerken.

Met het afgeven van de brief ondersteunt de provincie de visie, missie en doelen van de Alliantie Zuiderwaterlinie zoals vastgelegd in het Ambitiedocument Alliantie Zuiderwaterlinie 2021-2029 (augustus 2021) en de Linieplanner 2.0. (meerjarenbegroting) voor de jaren 2023 en 2024 met een optie voor verlenging tot en met 2029. Eind 2024 zal daarvoor een Samenwerkingsovereenkomst worden getekend, waarbij de provincie Zuid-Holland dan als partner bij de overeenkomst kan toetreden. Ook zal dan een Linieplanner 3.0. voor de uitvoeringsperiode 2025-2029 worden aangeboden.

Op basis van de brief kan de provincie Zuid-Holland niet worden gedwongen tot het leveren van een hogere bijdrage dan hierboven vermeld. Voorts bestaat de mogelijkheid voor de provincie Zuid-Holland om de brief tussentijds eenzijdig in te trekken.

De documenten behorende bij het besluit onder adviespunten 1 en 2 worden op grond van artikel 3, onder c van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017, niet

actief openbaar gemaakt totdat het overdrachtsmoment heeft plaatsgevonden, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstorend voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken.

In verband met een en ander zal openbaarmaking van het collegebesluit en de daarbij behorende publiekssamenvatting op de Provinciale website worden uitgesteld tot na het moment van overhandiging van de brief, zijn 10 maart 2023, zoals hiervoor vermeld. Dit overeenkomstig het beleid betreffende openbaarmaking van collegebesluiten.

De CdK is bevoegd om, nadat Gedeputeerde Staten rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, gemachtigd om de brief van GS aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie te overhandigen tijdens het feestelijke moment op 10 maart 2023.

2 Voorafgaande besluitvorming

Omgevingsvisie: Ontwikkelen en beleefbaar maken van erfgoedlijnen.

Coalitieakkoord 2019-2023 Elke dag beter. Zuid-Holland.

Erfgoedlijn Historisch Haringvliet, Ambitiedocument 14 december 2021.

Startnotitie toerisme, 14 april 2020.

3 Proces

Overhandiging van de brief van GS door mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, aan de voorzitter van de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie tijdens het feestelijke moment op 10 maart 2023.

Na het besluit van GS wordt de uitvoeringsagenda – de zgn. Linieplanner 2.0 – voor 2023 en 2024 in nauw overleg tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Moerdijk opgesteld om invulling te geven aan de geformuleerde doelen en projecten voor de korte termijn die als vliegwiel dienen voor verdergaande ontwikkeling.

Voor de toekomst is het gewenst dat het waterschap Hollandse Delta zich als partner aansluit bij de Alliantie Zuiderwaterlinie, met name gezien de taken die het waterschap heeft in het gebied nabij fort Buitensluis. Daarnaast wordt samenwerking met Zuid-Hollandse kennisinstellingen toegejuicht, zoals Erfgoedhuis Zuid-Holland en universiteiten.

4 Participatie en rolneming

In de regio wordt al samengewerkt binnen de erfgoedlijn Historisch Haringvliet en Waterpoort. De brief dat de provincie Zuid-Holland zich mede inzet om de doelen en ambities van de Alliantie Zuiderwaterlinie te realiseren, is aanvullend op deze initiatieven.

De provincie Zuid-Holland heeft een samenwerkende rol bij het ontwikkelen van erfgoedlijnen. Er wordt in co-creatie samengewerkt met onder meer burgers (dorpsraden), vrijwilligers, ondernemers, terrein beherende organisaties, erfgoedinstellingen en overheden.

Binnen Waterpoort wordt er samengewerkt rond het Volkerak en Zoommeer met zes gemeenten, drie provincies, Waterschap Brabantse Delta en andere publieke en private partijen. Centraal staan concrete projecten die bijdragen aan een grotere regionale bedrijvigheid.

5 Communicatiestrategie

Rondom de overhandiging van de brief van GS wordt op 10 maart 2023 een feestelijk moment georganiseerd in fort Prins Frederik in Ooltgensplaat in de gemeente Goeree-Overflakkee. Genodigden zijn o.a. de deelnemers aan de erfgoedtafel Historisch Haringvliet, de samenwerkende partners binnen de Stelling van Willemstad, de Stuurgroep Alliantie Zuiderwaterlinie en andere betrokken partijen. Na de overhandiging van de brief van GS door mw. W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde voor Cultuur en Erfgoed van de provincie Zuid-Holland, wordt er vanuit de provincie Zuid-Holland een nieuwsbericht uitgedaan alsmede berichten geplaatst op sociale media.

In verband met een en ander zal openbaarmaking van het collegebesluit en de daarbij behorende publiekssamenvatting op de Provinciale website worden uitgesteld tot na het moment van overhandiging van de brief, zoals hiervoor vermeld. Dit overeenkomstig het beleid betreffende openbaarmaking van collegebesluiten.

Communicatie in het kader van de Zuiderwaterlinie vindt in overleg plaats met het projectbureau van de Alliantie Zuiderwaterlinie. De programmamanager van de Alliantie Zuiderwaterlinie heeft hierin het initiatief.